

Regelrådets uttalelse

Om: Høring om regelverket for garanterte pensjonsprodukter

Ansvarlig: Finansdepartementet

Regelrådets konklusjon: **Forslaget er tilstrekkelig utredet**

Finansdepartementet

Deres ref.:	Vår ref.:	Dato:	Vår saksbehandler:
19/5172	20/00007	5.3.2020	Marte Grønvold

Uttalelse fra Regelrådet

Om: Høring om regelverket for garanterte pensjonsprodukter

Konklusjon: Forslaget er tilstrekkelig utredet

Regelrådets samlede vurdering av forslaget

Finansdepartementet har sendt på høring en arbeidsgrupperapport som har vurdert endringer i regelverket for garanterte pensjonsprodukter, og et høringsnotat utarbeidet av Finanstilsynet som følger opp rapporten og foreslår konkrete lov- og forskriftsendringer.

Problemet og målet med forslaget kommer godt frem, det er utredet flere ulike tiltak og prinsipielle spørsmål er vurdert. Markedet for, og utviklingen i, garanterte pensjonsprodukter er godt beskrevet, og mange momenter med markedet er tallfestet. Berørt næringsliv kunne imidlertid vært gjort grundigere rede for, for eksempel antallet aktører i markedet, og fordeling mellom store og små aktører. Virkningene av forslaget er i hovedsak vurdert, men Regelrådet kan ikke se at virkningene av å fjerne adgangen til å føre obligasjoner og utlån til amortisert kost er utredet. Noen forutsetninger for en vellykket gjennomføring er vurdert.

Finanstilsynet gir i høringsnotatet klare tilrådninger til tiltak. Tilsynet har i tillegg vurdert subsidiære forslag i tilfelle Finansdepartementet kommer til at andre tiltak skal innføres. Finansdepartementet har kommentert enkelte av tiltakene i høringsbrevet, men Regelrådet mener Finansdepartementet med fordel kunne vært tydeligere på hvilke tiltak de tilråder.

Gitt vurderingene over mener Regelrådet at forslaget er tilstrekkelig utredet, jf. utredningsinstruksens punkt 2-1. Utredningen kunne vært styrket ytterligere ved å beskrive næringen grundigere og utrede virkningene av å fjerne adgangen til å føre obligasjoner og utlån til amortisert kost.

Regelrådet oppfordrer Finansdepartementet til å ta hensyn til næringens behov for tid til å tilpasse seg endret regelverket ved fastsettelse av ikrafttredelsestidspunkt.

På de neste sidene kan du lese mer om Regelrådets vurderinger.

Ta gjerne kontakt ved spørsmål.

Med vennlig hilsen
Sandra Riise
leder av Regelrådet

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

REGELRÅDET,
Kartverksveien 21, 3511 Hønefoss
ORG.NR.: 916195613
TELEFON: 32 11 84 00
E-POST: post@regelradet.no
www.regelradet.no

1. Om forslaget som er sendt på høring

Finansdepartementet har sendt på høring en arbeidsgrupperapport som har vurdert endringer i regelverket for garanterte pensjonsprodukter, og et høringsnotat utarbeidet av Finanstilsynet som følger opp rapporten og foreslår konkrete lov- og forskriftsendringer. Regelrådet har vurdert utredningskvaliteten i rapporten og høringsnotatet samlet.

Finanstilsynet tilrår at kursreguleringsfond og tilleggsavsetninger slås sammen til et felles bufferfond som fordeles på den enkelte kontrakt. De foreslår videre at det ikke settes en øvre grense for størrelsen på bufferfondet i oppsparingsperioden, men at det settes en grense i utbetalingsperioden og at denne grensen reduseres hvert år.

Finanstilsynet foreslår at avkastning i det enkelte år skal beregnes med utgangspunkt i markedsverdien av eiendelene, også for obligasjoner og utlån som i dag kan beregnes med utgangspunkt i amortisert kost.

Finanstilsynet foreslår at åpnes for at pensjonsleverandørene kan kompensere kunden for å konvertere fripoliser til fripoliser med investeringsvalg. Dagens regler for konvertering uten kompensasjon beholdes. Tilsynet foreslår også større fleksibilitet for raskere utbetaling av små fripoliser.

2. Regelrådets prioritering

Regelrådet skal bidra til at næringslivet ikke påføres unødvendige byrder gjennom nytt eller endret regelverk, jf. vedtekter for Regelrådet § 1.

Regelrådet skal vurdere utformingen av forslag til nytt eller endret regelverk, både lover og forskrifter, som påvirker næringslivets arbeidsbetingelser og øvrige relevante forhold, jf. vedtektene § 2 første ledd. Rådet står fritt til å prioritere hvilke saker man gir uttalelser i. På denne bakgrunn prioriterer Regelrådet å uttale seg om et utvalg av saker.

Dette forslaget berører i størst grad pensjonsleverandører og arbeidstakere/forsikrede, men har også noen virkninger for arbeidsgivere som benytter denne typen pensjonsordninger. Regulering av pensjon påvirker et stort antall arbeidsgivere og arbeidstakere og er derfor et viktig tema for Regelrådet.

3. Regelrådets vurdering av utredningen av konsekvenser for næringslivet

Det følger av Regelrådets vedtekter § 2 første ledd at Regelrådet skal ta stilling til om det er gjennomført konsekvensvurderinger etter de krav som utredningsinstruksen stiller, og om virkningene for næringslivet er tilstrekkelig kartlagt. Rådet kan vurdere hvorvidt nytt eller endret regelverk er utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet.

Som grunnlag for vurderingen nedenfor har Regelrådet særlig tatt utgangspunkt i kravene til innhold i beslutningsgrunnlaget i utredningsinstruksen kapittel 2. Det vil si pkt. 2-1 Minimumskravene til utredning og pkt. 2-2 Omfang og grundighet. Regelrådet har også sett hen til reglene om tidlig involvering av berørte i utredningsinstruksen pkt. 3-1.

3.1. Kostnads- og nyttevirkninger for næringslivet

Virkninger for næringslivet er vurdert både i arbeidsgrupperapporten og i høringsnotatet. Det er positivt at det er noe tallfesting og verdsetting av virkninger i rapporten. Lignende tallfesting og verdsetting kunne vært tatt inn i høringsnotatet for Finanstilsynets anbefalte forslag (som ikke er helt identisk med forslaget i arbeidsgrupperapporten). Regelrådet kan ikke se at virkningene av å fjerne adgangen til å verdsette obligasjoner og utlån til amortisert kost er utredet. En utredning av virkninger på blant annet pensjonsleverandørenes kapitalkrav og -tilpasning av denne endringen hadde styrket utredningen.

3.2. Konkurranssevirkninger for næringslivet

I arbeidsgruppens rapport oppgis det at en kritikk mot markedet for garanterte produkter er at det ikke er fungerende konkurranse fordi ingen leverandører ønsker å ta imot kontrakter. Arbeidsgruppen skriver at grunnen til at det er lite flytting trolig er fordi kontraktene innebærer en risiko man ikke får markedsmessig betalt for. Arbeidsgruppen har gjort rede for flyttemarkedet og tallfestet omfanget av flytting. Arbeidsgruppen skriver at dersom regelverksendringer kan bidra til at kontraktene blir lønnsomme for leverandørene, kan fripoliseinnehavere også høste fordeler gjennom mer fungerende konkurranse i markedet.

Finanstilsynet skriver at arbeidsgivere kan ha fordeler av regelverksendringer som bidrar til konkurranse i markedet, for eksempel gjennom lavere administrasjon- og forvaltningskostnader.

3.3. Forenkling for næringslivet

Finanstilsynet mener fjerning av adgang til å verdsett obligasjoner og utlån til amortisert kost er en forenkling. Det kan imidlertid stilles spørsmål til om dette er en forenkling som er til nytte for næringslivet.

3.4. Særskilt vurdering av hensynet til små virksomheter

Utredningen sier ikke noe om sammensetningen av små og store virksomheter i næringene som berøres av forslaget. Regelrådet kan ikke se at hensynet til små virksomheter er særskilt vurdert.

3.5. Alternative tiltak

Arbeidsgruppen og Finanstilsynet har vurdert mange ulike endringer i regelverket for garanterte pensjonsprodukter, inkludert flere ulike tilpasninger for avkastningsbuffer, endret overskuddsdeling og flere muligheter for konvertering til investeringsvalg.

3.6. Forutsetninger for en vellykket gjennomføring for næringslivet

Finanstilsynet skriver at foretakene bør gis noe tid til å tilpasse seg de nye reglene etter at disse er fastsatt. Da Finanstilsynet oversendte høringsdokumentet til Finansdepartementet 2. juli 2019 vurderte de at 1. januar 2021 kunne være et mulig tidspunkt for iverksettelse av nye regler. Høringsnotatet ble imidlertid ikke sendt på høring før i januar i år. Departementet har ikke sagt noe om dato for ikrafttredelse i høringsbrevet. Det er viktig at næringen får tid til å tilpasse seg, og ikrafttredelse bør derfor vurderes på nytt. Regelrådet oppfordrer departementet til å ta hensyn til næringens behov for tid til å tilpasse seg endret regelverk, for eksempel ved at innføring av enkelte deler av regelverket får et senere ikrafttredelsestidspunkt eller gjøres frivillige i en overgangsperiode.

3.7. Andre kommentarer til utredningen og gjennomføringen av høringen

Næringen har deltatt i en referansegruppe for arbeidsgruppen og Finans Norge og DNB Livsforsikring har gitt innspill til Finanstilsynet. Det er positivt at næringen har vært involvert i denne prosessen.

4. Er forslaget utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet?

Formålet med forslaget er å gjøre endringer i regelverket som klart er til kundens fordel. Regelrådet mener at endringer som er til fordel for kunden også kan være til fordel for virksomhetene. Kostnadene for næringslivet av forslaget fremstår som beskjedne. Regelrådet mener imidlertid det er usikkerhet om den faktiske kostnaden ved enkelte av tiltakene, spesielt forslaget om at adgangen til å verddivurdere til amortisert kost fjernes. Engangskostnaden ved systemendring og informasjon til kunden er også usikker. Regelrådet antar målene antageligvis oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet, men kan ikke, basert på informasjonen i høringsnotatet, med sikkerhet konkludere med det.